

Управлінський облік є внутрішньою справою самого суб'єкта господарювання, оскільки він служить лише інтересам управлінської ланки та не є обов'язковим для підприємств з погляду законодавчого регулювання, рішення щодо доцільності його ведення приймається керівником підприємства.

Управлінський облік в Україні не регулюється нормативними актами. Не існує закону, який би визначав сферу дії управлінського обліку, відсутні належні інструктивні матеріали. Рекомендованими для застосування на підприємствах України є лише Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) підприємств різних галузей економіки, які на сьогоднішній день застарілі і потребують змін та доповнень. При переході України на національні стандарти бухгалтерського обліку на підприємствах стало можливим самостійно визначати форму та організацію внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

Оскільки облік в Україні поділяється на бухгалтерський і внутрішньогосподарський, то діючі Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (далі – П(С)БО) повинні були б включати деякі аспекти щодо впровадження, організації та ведення управлінського обліку на практиці, адже на сьогодні у значній кількості підприємств різних форм власності виникає проблема саме щодо впровадження та правильності організації управлінського обліку. Затверджені П(С)БО розроблені для складання фінансової звітності, в якій узагальнюються дані фінансового обліку.

Так, в Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” лише згадується визначення “внутрішньогосподарський облік”, а при здійсненні обліку витрат пропонується для використання П(С)БО 16 “Витрати”, який визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства. Діючий в Україні План рахунків підприємств і організацій не забезпечує конфіденційність інформації, оскільки він передбачає самостійне використання лише рахунків 8-го класу “Витрати за елементами” та аналітичних рахунків. Сьогодні для детальнішого обліку витрат підприємства використовують 9-й клас рахунків з відповідними синтетичними та аналітичними рахунками.

На сьогоднішній день бухгалтери частково обізнані в питаннях ефективного управління витратами, інвестиціями, активами і пасивами, грошовими потоками тощо, і це в першу чергу пов'язано з відсутністю чітких методичних рекомендацій щодо організації управлінського обліку на підприємствах окремих галузей.

Тому, для раціональної організації управлінського обліку на практиці вітчизняних підприємств необхідно на макрорівні визначити основні моменти щодо його функціонування. При цьому він може бути належним чином організований тільки з урахуванням галузевих та індивідуальних особливостей конкретного підприємства.

Відсутність законодавчих вимог щодо ведення управлінського обліку та теоретичної бази і практичного його досвіду на підприємствах, призвели до неналежного його функціонування, як системи. Відповідно до реалізації норм Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність”, Положення (стандарт) бухгалтерського обліку повинні б включати окремі положення, що стосуються його організації та порядку ведення в практиці обліку суб'єктів господарювання. Для широкого впровадження управлінського обліку на підприємствах України необхідно розробити відповідні галузеві Методичні рекомендації з організації управлінського обліку, які доповнять Методичні рекомендації, та врахують галузеві особливості відповідно до завдань управлінського

обліку. Це дозволить систематизувати в одному нормативному документі основні теоретичні, методичні та організаційні положення управлінського обліку.

Створення подібних рекомендацій передбачає належного теоретичного обґрунтування з таких питань, як класифікація і визначення витрат та методів їх обліку; первинний, синтетичний та зведений облік витрат; внутрішня звітність; основи та види бюджетного планування, аналізу і контролю.

Що стосується внутрішньої регламентації управлінського обліку з боку підприємства, то основні моменти щодо його ведення не повинні відображатись в Наказі про облікову політику підприємства, який є доступним для зовнішніх користувачів, а розкриватися у внутрішньому Положенні про організацію управлінського обліку, адже така інформація є конфіденційною для кожного підприємства і не повинна бути доступною для таких користувачів. Зазначене положення повинне включати усі моменти, що стосуються такого обліку на підприємстві (облік, контроль, аналіз, бюджетування, нормування, відповідальність тощо), розроблятися безпосередньо керівником відділу управлінського обліку та затверджуватися головним бухгалтером і керівником підприємства. Управлінський облік повинен бути індивідуальним для кожного підприємства, організація і функціонування якого є комерційною таємницею. У Наказі про бухгалтерський облік і облікову політику підприємства можна окреслити лише загальні положення ведення управлінського обліку.